

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
t.a.v. de heer E. van Mierlo en mevrouw M. Overmeen
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

Almelo, 5 januari 2025

Betreft: Gevraagd advies m.b.t. Verordening bestrijding misbruik en afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2025

Geachte heer Van Mierlo en mevrouw Overmeen,

Op 18 november 2024 ontving de Adviesraad Sociaal Domein Almelo het verzoek om te adviseren over de Verordening bestrijding misbruik en afstemming Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Almelo 2025 (hierna: Verordening).

De Adviesraad heeft deze Verordening uitvoerig besproken en brengt, met inachtneming van onderstaande aandachtspunten, **positief advies** uit.

Algemeen

De Verordening toont een fundamentele verbetering ten opzichte van de Participatiewet, de geüniformeerde verplichtingen maken plaats voor gedifferentieerde verplichtingen. De belangrijkste verbetering vindt de Adviesraad de invoering van verschillende categorieën voor het verlagen van de uitkering (5%, 10%, 20% en 50%) in plaats van de standaardverlaging van 100%. De nieuwe norm binnen de Verordening lijkt een goede balans te bieden tussen handhaving en maatwerk, en meer ruimte te scheppen voor proportionaliteit en ook individuele omstandigheden van mensen meer mee te wegen. De Adviesraad ziet dat dit ook goed aansluit bij de jurisprudentie en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarnaast lezen wij ook terug dat de Verordening op verschillende punten al meer aansluit bij de Participatiewet in balans, als het gaat om thema's als meer maatwerk en toepassen van de menselijke maat. De Adviesraad is blij dit terug te lezen en onderschrijft deze intentie.

Terminologie

De titel van de Verordening suggereert dat ook aandacht wordt besteed aan het bestrijden van misbruik van een uitkering. Binnen de Verordening worden hier echter geen bepalingen in opgenomen, geen definitiebepaling van misbruik beschreven en ook niet welke gedragingen hieronder horen te vallen. Met andere woorden, deze Verordening is naar onze mening meer gericht op het niet nakomen van de medewerkings- en arbeidsverplichtingen en niet op fraude. De Adviesraad is het eens dat misbruik van uitkeringsgelden actief bestreden moet worden, maar is ook van mening dat de term misbruik niet hoort binnen deze Verordening. Artikel 8b van de Participatiewet, waarnaar in de Verordening wordt gerefereerd, schrijft voor dat er een Verordening vastgesteld moet worden met regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet en de daarop berustende bepalingen. Dat is dus naar onze mening hier niet aan de orde.

Wij adviseren u om de titel van deze Verordening beter in lijn te brengen met de inhoud (bijvoorbeeld Afstemmingsverordening Participatiewet) en om regels met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik op te nemen in een separate verordening (voor zover mogelijk integraal met Jw en WMO).

Daarnaast, ook bij verwijzing naar artikelen in deze Verordening in brieven aan inwoners kan het woord misbruik onrechtvaardig worden ervaren, met name in situaties waarin slechts een schriftelijke waarschuwing wordt gegeven. Vanuit mensgerichte benadering achten wij dit niet klantvriendelijk.

Informatieverstrekking (artikel 2)

Duidelijke communicatie met uw doelgroep vindt de Adviesraad erg belangrijk, met name ook over dit onderwerp. De Adviesraad is daarom positief gestemd dat dit artikel ook expliciet is opgenomen in de Verordening. Wij willen u nog wel meegeven om extra aandacht te hebben voor kwetsbare groepen, zoals statushouders, mensen met een beperking en laaggeletterden. Indien mogelijk, zorg voor een meertalig, eenvoudig te begrijpen en eventueel visueel ondersteund informatiepakket dat gedurende het hele traject beschikbaar is, niet alleen aan het begin. En definieer termijnen, wanneer is iets tijdig en wanneer niet. Ook naar uw medewerkers toe.

Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging (artikel 8)

Lik-op-stuk is belangrijk. Omwille van de effectiviteit is het nodig dat een maatregel spoedig mogelijk nadat de gedraging heeft plaatsgevonden, wordt opgelegd. De Adviesraad begrijpt dit en is het hier volledig mee eens. U kiest er voor om binnen dit artikel de maatregel *toe te passen over de kalendermaand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende wordt bekendgemaakt. En als dit na de 16de van de maand plaatsvindt, dan in beginsel over de kalendermaand volgens op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging wordt bekendgemaakt.*

Wij hebben meerdere voorbeeldsituaties op dit artikel toegepast, en het is voor ons niet duidelijk waarom u dit artikel wijzigt ten opzichte van de huidige Verordening. Te meer omdat in sommige situaties de knip in de maand (gedraging vóór de 16de) desastreuze gevolgen kan hebben voor een inwoner in verband met betalingsverplichtingen in dezelfde maand. Wij adviseren om de bepaling zoals die in de huidige Verordening staat, niet te wijzigen.

Hardheidsclausule (artikel 23)

Wij vinden het fijn te lezen dat in bijzondere gevallen, ten gunste van de belanghebbenden afgeweken kan worden van de bepalingen in deze Verordening.

Mocht onze reactie aanleiding geven tot vragen of opmerkingen, dan horen wij dat graag. Wij blijven graag op de hoogte van de verdere voortgang en zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Mehmet Yelegen
Voorzitter

Rita ter Hedde
Secretaris

Bronnen

- [Probleemanalyse Participatiewet](#), uitgave Ministerie van SoZaWe oktober 2024
- Rijksoverheid.nl, Participatiewet in balans
- [Nota van Toelichting](#) aanpassing maatregelenbesluit sociale zekerheidswetten
- Gesprekken met achterban, waaronder Onafhankelijke Clientondersteuning